

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/93/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822202031
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:3822202031.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Dubcovej a členov senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a JUDr. Jána Burika, vo veci starostlivosti o maloletú P. O., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, dieťa rodičov: matky P. O., nar. XX.XX.XXXX, pobytom P. XXX/XX, XXX XX Z., prechodne K. XX/XXX, XXX XX I., otca O. I., nar. XX.XX.XXXX, pobytom D. XXX, XXX XX D., v konaní o zvýšení vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu v Prievidzi č. k. 10P/14/2022-154 zo dňa 25. apríla 2023

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu v Prievidzi č. k. 10P/14/2022-154 zo dňa 25. apríla 2023 potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa výroku I. zmenil rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 13P/104/2007-20 zo dňa 03.04.2007 vo výroku o výške vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu tak, že otec O. I., nar. XX.XX.XXXX je povinný platiť na výživu maloletej P. O., nar. XX.XX.XXXX výživným zvýšeným zo sumy 59,75 Eur mesačne na sumu 120,- Eur mesačne od 01.06.2022 zo sumy 120,- Eur mesačne na sumu 150,- Eur mesačne od 01.09.2022 vždy do 20. dňa v mesiaci vopred do rúk matky maloletého dieťaťa. Podľa výroku II. ročné výživné za obdobie od 01.06.2022 do 31.08.2022 v sume 180,75 Eur a ročné výživné za obdobie od 01.09.2022 do 25.04.2023 v sume 812,25 Eur je otec dieťaťa povinný splácať v mesačných splátkach po 30,- Eur spolu s bežným výživným počnúc mesiacom máj 2023 do rúk matky dieťaťa s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

2. Okresný súd poukázal na návrh podaný matkou maloletého dieťaťa, ktorým sa domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca z dôvodu zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa, ku ktorej došlo od predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výške jeho vyživovacej povinnosti v roku 2007, odkedy došlo k podstatnému nárastu odôvodnených potrieb dieťaťa. K návrhu matky maloletého dieťaťa sa vyjadril otec dieťaťa tak, že so zvýšením vyživovacej povinnosti nesúhlasil, pretože je bez pravidelného mesačného príjmu z pracovnej činnosti a jediným zdrojom príjmu sú dávky v hmotnej núdzi v sume 128,20 Eur mesačne. Kolízny opatrovník návrh matky považoval za dôvodný a poukázal na časový odstup od posledného rozhodovania súdu o vyživovacej povinnosti otca. Navrhol návrhu matky vyhovieť a zvýšenie výživného otca na sumu 200,- Eur mesačne považoval za zodpovedajúce veku a potrebám dieťaťa, ako aj schopnostiam otca.

3. V odseku 4. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na rozsah vykonaných dôkazov, ktoré v jednotlivosti vyjadril.

4. Súd prvej inštancie uviedol, že naposledy bola zvýšená vyživovacia povinnosť otca k maloletému dieťaťu rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 13P/104/2007-20 zo dňa 03.04.2017 na sumu 59,75 Eur (1.800,- Sk) od 01.04.2007.

5. V odseku 6. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na výpoveď matky na nariadenom pojednávaní.

6. Okresný súd zistil, že maloletá P. je študentkou SOŠOS D. v Z., odbor kaderníčka. Má 17 rokov a zhoršený zdravotný stav. Trpí zápalmi močových ciest a obličiek, v dôsledku čoho navštevuje nefrológiu. Trpí astmou a peľovou alergiou, navštevuje alergologickú ambulanciu. Do spisu boli založené pokladničné doklady o nákupe liekov pre dcéru v sume 8,20 Eur, v sume 31,20 Eur, v sume 54,95 Eur a v sume 7,30 Eur. Matka k týmto dokladom uviedla, že išlo o nákup liečiv a výživových doplnkov. Pre štúdium na strednej škole matka dcéru z vlastných finančných prostriedkov kupovala kadernícke pomôcky v sume 50,- Eur, pracovnú obuv v sume 20,- Eur, pracovné oblečenie v sume 50,- Eur, školskú tašku v sume 30,- Eur a na ZRPŠ a pracovný zošit z angličtiny zaplatila 20,- Eur. Maloletá sa nestavuje v školskej jedálni. Otec ju naposledy videl v roku 2007, keď prebehlo predchádzajúce súdne konanie o zvýšení jeho vyživovacej povinnosti. O dcéru sa žiadnym spôsobom nezaujíma, nestretáva sa s ňou a okrem výživného jej neposiela žiadne darčeky pri príležitosti sviatkov a nad rámec vyživovacej povinnosti sa ani materiálным zabezpečením nepodieľa. Podľa vyjadrenia matky otec maloletého dieťaťa nadmerne požíva alkoholické nápoje, kvôli čomu bol s ním niekoľkokrát ukončený pracovný pomer, aj pokiaľ bol zamestnaný v ČR.

7. V odseku 8. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na výpoveď otca maloletého dieťaťa, ktorý bol vypočutý pred dožiadaným Okresným súdom v Humennom.

8. V odsekoch 9., 10., 11., 12. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na Správu ÚPSVaR Humenné zo dňa 07.06.2022, zo dňa 12.07.2022, Správu spoločnosti JM CROPS s.r.o. so sídlom v Kamienke zo dňa 12.08.2022, Správu spoločnosti Vojenské lesy a majetky, š.p., o.z. Kamenica nad Cirochou zo dňa 25.11.2022, Potvrdenie ÚPSVaR Humenné zo dňa 16.01.2023, z ktorého zistil, že otec dieťaťa v posledných desiatich rokoch bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 16.06.2009 do 16.10.2016, od 16.03.2017 do 14.06.2017, od 19.12.2017 do 30.08.2018, od 04.03.2019 do 21.05.2019, od 25.11.2019 do 03.04.2022 a posledná evidencia je od 23.11.2022 doposiaľ.

9. Okresný súd z dôvodu opakujúcich sa evidencií otca medzi uchádzačmi o zamestnanie a z dôvodu, že od 23.11.2022 je opäť nezamestnaný a jeho predchádzajúce pracovné pomery trvali pomerne krátku dobu, zisťoval existenciu voľných pracovných miest pre nezamestnaných s dosiahnutým stredoškolským vzdelaním na SOU strojárskom bez maturity, aj s maturitou a iných pracovných miest učňovského typu, prípadne so základným vzdelaním a robotníckej profesie v okrese jeho trvalého bydliska. Z databázy voľných pracovných miest zaslaných ÚPSVaR Humenné okresný súd zistil štyroch zamestnávateľov ponúkajúcich voľné pracovné miesta zodpovedajúce vzdelaniu a praxi otca dieťaťa ako lesného robotníka. Z oslovených zamestnávateľov spoločnosť UPM Karpaty s.r.o. so sídlom v Ohradzanoch dňa 06.04.2023 oznámila, že mzda v ponúkanej profesii pilčík s nástupom ihneď predstavuje sumu 1.300,- Eur brutto. Ostatní zamestnávatelia na žiadosť súdu nereagovali.

10. Zo Správy OÚ Humenné, katastrálneho odboru zo dňa 13.06.2022 bolo zistené, že otec dieťaťa je podielový spoluvlastník k viacerým nehnuteľnostiam, z toho k nehnuteľnostiam zapísaným v KN na LV č. XXX, č. XXX, č. XXX a č. XXX, k. ú. D. je zapísaný ako podielový spoluvlastník v podieloch 1/4, 1/6, 1/2, 1/3 a ide buď o ornú pôdu alebo TTP.

11. Okresný súd poukázal na zdravotný stav maloletej P., Lekársku správu detskej lekárky dieťaťa A.. S. zo dňa 19.12.2022.

12. V odseku 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku boli vyjadrené pravidelné náklady dieťaťa súvisiace so štúdiom 1. ročníka učebného odboru kaderník, a to podľa Oznámenia SOŠOS v Prievidzi zo dňa 13.12.2022, ktoré sú hradené z vlastných finančných prostriedkov rodičov: ide o pracovný zošit z cudzieho jazyka v sume 11,- Eur, úbor na TV v sume 50,- Eur, pracovné oblečenie na odborný výcvik v sume 50,- Eur, pracovné kadernícke pomôcky v sume 30,- Eur, školské potreby v sume 50,- Eur,

prezuvky v sume 20,- Eur, príspevok do Rady školy v sume 10,- Eur, príspevok do triedneho fondu v sume 20,- Eur ročne vrátane poplatkov za exkurzie a cestovné náklady v sume 16,- Eur mesačne.

13. Okresný súd poukázal na ustanovenie § 62 ods. 1, 2, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine s konštatovaním, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca k dieťaťu sa na strane dieťaťa podstatným spôsobom zmenili pomery, v dôsledku ktorých došlo k výraznému zvýšeniu nákladov na jeho materiálne zabezpečenie. V súčasnosti je maloletá takmer plnoletá, študuje na strednej škole s čím sú spojené zvýšené výdavky špecifikované matkou vo výpovedi vyjadrené v odseku 7. odôvodnenia napadnutého rozsudku, ako aj v odseku 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku špecifikované strednou školou, ktorú dieťa navštevuje. Maloletá má zhoršený zdravotný stav, čo potvrdila ošetrojúca lekárka v správe vyjadrenej v odseku 16. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Matka preukázala doklady, ktorými uhrádzala lieky maloletej, ktoré sa stali súčasťou spisového materiálu.

14. V odseku 23. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na výpoveď otca maloletej.

15. Okresný súd svoje skutkové závery a právne zhodnotenie v podrobnosti vyjadril v odseku 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku. V tomto odseku uviedol, že podľa priebehu zamestnanosti otca zistil, že v posledných desiatich rokoch bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 16.06.2009 do 16.10.2016, od 16.03.2017 do 14.06.2017, od 19.12.2017 do 30.08.2018, od 04.03.2019 do 21.05.2019, od 25.11.2019 do 03.04.2022 a posledná evidencia je od 23.11.2022 doposiaľ. Z tohto bolo zrejmé, že záujem otca nájsť si riadne zamestnanie a zotrvať v ňom dlhodobo, je minimálny. Okresný súd v odseku 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na priebeh jednotlivých zamestnaní. Okresný súd vzťah otca k zamestnaniu hodnotil ako ľahkomyselný a nezodpovedný, čím dlhodobo ohrozil výživu jedinej dcéry. Otec maloletého dieťaťa inú vyživovaciu povinnosť nemá. Práve pre postoj otca k práci ako aj z dôvodov opakujúcich sa evidencií medzi uchádzačmi o zamestnanie a z dôvodu, že od 23.11.2022 je otec maloletého dieťaťa opäť nezamestnaný a jeho predchádzajúce pracovné pomery trvali krátku dobu, okresný súd pri ustálení schopností a možností otca vychádzal z princípu potenciality príjmu, ktorý je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného, t.j. dieťaťa. Zákon o rodine umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného rodiča, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Za odôvodnené (opodstatnené) potreby oprávnenej osoby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti je potrebné považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, kultúrnym vyžitím a záujmami. Okresný súd zisťoval existenciu voľných pracovných miest pre nezamestnaných s dosiahnutým stredoškolským vzdelaním na SOU strojárskom bez maturity aj s maturitou a iných pracovných miest učňovského typu, prípadne so základným vzdelaním a robotníckej profesie v okrese trvalého bydliska zodpovedajúce vzdelaniu otca alebo jeho pracovnej praxi. Z oslovených zamestnávateľov okresným súdom spoločnosť UPM Karpaty s.r.o. so sídlom v Ohradzianoch dňa 06.04.2023 oznámila, že mzda v ponúkanej profesii pilčík s nástupom ihneď predstavuje sumu 1.300,- Eur brutto. Z dôvodu, že otec maloletého dieťaťa v predchádzajúcom období pracoval ako lesný robotník, okresný súd vychádzal z toho, že zárobok v obdobnej výške mohol dosahovať, pretože voľné pracovné miesto bolo ponúkané aj v čase rozhodovania o návrhu matky.

16. Okresný súd ustálil, že je v schopnostiach a možnostiach otca podieľať sa na výžive dieťaťa výživným zvýšeným zo sumy 59,75 Eur na sumu 120,- Eur od 01.06.2023 tak, ako žiadala matka do 31.08.2023, dokedy dieťa navštevovalo základnú školu a výživným zvýšeným zo sumy 120,- Eur mesačne na sumu 150,- Eur mesačne od 01.09.2023 odkedy dieťa študuje na strednej škole a jeho náklady sa prirodzene s nástupom na vyšší typ školy zvýšili. Okresný súd zohľadnil aj zhoršený zdravotný stav dieťaťa a skutočnosť, že matka má ďalšie dve vyživovacie povinnosti k maloletým deťom, ktorých zdravotný stav nie je priaznivý, nemalé výdavky vynakladá na bývanie, hoci sa snaží nájsť si bývanie s nižšími nákladmi. U otca okresný súd konštatoval, že mu nebránia žiadne objektívne okolnosti riadne sa zamestnať, jeho nezamestnanosť má subjektívne dôvody, na čo poukázala aj matka, ak vo výpovedi uviedla, že otec dieťaťa sa vyjadril, že pokiaľ bude platiť výživné na maloletú P. nikde sa poriadne nezamestná. Tomuto tvrdeniu okresný súd nemal dôvod neveriť, pretože aj opakovaná dlhotrvajúca nezamestnanosť otca tomu zodpovedá, napríklad v období od 16.06.2009 do 16.10.2016 a posledná evidencia od 23.11.2022 doposiaľ, napriek tomu, že v okrese trvalého bydliska sú evidované voľné pracovné miesta zodpovedajúce buď vzdelaniu otca alebo jeho praxi v pracovnom zaradení lesného robotníka.

17. Okresný súd uviedol, že pri zvýšení výživného prihliadal na skutočnosť, že vyživovacia povinnosť otca nebola zvýšená po dobu viac ako 15 rokov, počas ktorých v súvislosti s vekom dieťaťa, jej štúdiom postupne vzrástli náklady na jeho výživu. Na dlh otca okresný súd v zmysle § 62 ods. 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine neprihliadol. Pokiaľ má otec finančné prostriedky na splácanie dlhu bratovi v sume 2.000,- Eur mesačne v splátkach po 100,- Eur, nemôže mať tento výdavok prednosť pred jeho povinnosťou riadne si plniť vyživovaciu povinnosť k dcére. Okresný súd uviedol, že ak je otec maloletého dieťaťa schopný získať finančné prostriedky na splácanie dlhu, je v jeho schopnostiach zabezpečiť finančné prostriedky aj na platenie výživného pre svoju dcéru, napríklad aj predajom spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam, ku ktorým je podielový spoluvlastník, a to napríklad k nehnuteľnostiam zapísaným v KN na LV č. XXX, č. XXX, č. XXX a č. XXX, k.ú. D. kde je zapísaný ako podielový spoluvlastník v podieloch 1/4, 1/6, 1/2, 1/3 a jedná sa buď o ornú pôdu alebo TTP. Okresný súd prihliadol aj na to, že otec maloletého dieťaťa sa vzdal majetkového prospechu z prevodu svojho spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome, v ktorom býva, ktorý daroval bratovi, hoci ho mohol odplatne previesť. Takýmto spôsobom sa vzdal finančného plnenia, ktoré mohol použiť na zabezpečenie výživy dieťaťa vo forme zvýšeného výživného. Podľa okresného súdu aj pri tomto právnom úkone zrejme motiváciou otca bolo bezodplatným prevodom kompenzovať svoje dlhy voči bratovi, vzdať sa finančného plnenia, aby nedošlo k zvýšeniu vyživovacej povinnosti a deklarovat' nemajetnosť z hľadiska ekonomických pomerov. Podľa okresného súdu nezodpovedný prístup povinného rodiča k plneniu vyživovacej povinnosti nemôže byť na ujmu dieťaťa, ktoré je svojou výživou odkázané výlučne na svojich rodičov. Je prvoradou povinnosťou každého rodiča, otca dieťaťa v tomto prípade nevynímajúc, vyvinúť maximálne úsilie pre zabezpečenie zodpovedajúceho pravidelného pracovného príjmu, z ktorého bude schopný plniť si vyživovaciu povinnosť vo výške zodpovedajúcej odôvodneným potrebám maloletej.

18. Okresný súd poukázal na zročné výživné za obdobie od 01.06.2023 do 31.08.2023, ktoré predstavuje sumu 180,75 Eur (tri mesiace x 60,25 Eur) ako rozdiel medzi zvýšeným výživným v sume 120,- Eur a plateným výživným v sume 59,75 Eur. Zročné výživné za obdobie od 01.09.2023 do 25.04.2023 predstavuje sumu 812,25 Eur (deväť mesiacov vrátane výživného za mesiac máj 2023, ktoré bolo splatné vopred, dňa 20.04.2023 x 90,25 Eur) ako rozdiel medzi zvýšeným výživným v sume 150,- Eur a plateným výživným v sume 59,75 Eur. Celkom zročné výživné predstavuje sumu 993,- Eur, ktorú okresný súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 30,- Eur v súlade s ustanovením § 232 ods. 4 CSP.

19. Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie otec maloletého dieťaťa. Uviedol, že s rozhodnutím okresného súdu nesúhlasí. Zvýšenie výživného zo sumy 59,75 Eur na 120,- Eur mesačne a zo sumy 120,- Eur na 150,- Eur mesačne mu bolo stanovené čiastočne z dôvodu jeho príjmu z pracovnej činnosti vo Vojenských lesoch, o.z. Kamenica nad Cirochou. V tejto spoločnosti však od 23.11.2022 nepracuje. Z príjmu, ktorý otec maloletého dieťaťa mal za trvania pracovného pomeru, si zakúpil oblečenie, obuv, veci osobnej potreby, potraviny. Podiel na nehnuteľnosti, a to v rodinnom dome previedol na brata z dôvodu, že tento financuje rekonštrukčné práce a údržbu rodinného domu. Náklady na práce prevyšujú hodnotu jeho podielu na nehnuteľnosti. Brat financuje náklady na plyn, elektrinu. K možnosti zamestnať sa ako pilčík otec maloletého dieťaťa uviedol, že trpí dýchavičnosťou, čo súvisí s fyzickou slabosťou, a to mu znemožňuje výkon takéhoto druhu práce. Nesúhlasil s tvrdením matky, že pokiaľ bude platiť výživné na maloletú P., tak sa nikdy poriadne nezamestná. Zrejme došlo k mylnému pochopeniu zo strany matky, pretože bol viackrát zamestnaný a výživné platil. Skutočným dôvodom nemožnosti nájsť si zamestnanie je jeho zdravotný stav. Zvýšenie výživného nie je možné z jeho strany zvládnuť. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť, pretože okresný súd nezobral do úvahy jeho reálne možnosti, zdravotný stav, pre ktorý nemá možnosť si zabezpečiť stabilný príjem. Naďalej sa domáhal, aby zostal v platnosti rozsudok Okresného súdu v Prievidzi č. k. 13P/104/2007-20 zo dňa 03.04.2007. Jeho mesačný príjem je 124,90 Eur ako dávka v hmotnej núdzi.

20. K odvolaniu otca maloletého dieťaťa sa vyjadril kolízny opatrovník v podaní zo dňa 19.06.2023 tak, že návrh matky na zvýšenie výživného považuje za opodstatnený, pokiaľ posledná úprava výživného bola v roku 2007, od ktorého došlo k podstatnej zmene pomerov nielen na strane oboch rodičov, ale predovšetkým na strane maloletej P.. Maloletá študuje už na strednej škole, má zdravotné problémy.

21. K odvolaniu otca maloletého dieťaťa sa vyjadrila aj matka. Žiadala, aby bol potvrdený rozsudok okresného súdu a aby otec platil výživné na maloletú dcéru pokiaľ neukončí vzdelanie. Trvala na zvýšení výživného. Poukázala na to, že maloletá dcéra navštevuje strednú odbornú školu ako kaderník a náklady sa tým pádom zvýšili. Za celých 17 rokov otec nevidel svoju dcéru, nechodil za ňou, na nič

neprispeval. Momentálne platí na dcéru po 30,- Eur mesačne výživné, čo je veľmi málo, nepostačuje to na potreby maloletej dcéry. Maloletá býva často chorá. Otec maloletej dcéry pije a tento vplyv alkoholu je až doteraz, prečo si nevie nájsť stálu prácu, a práve kvôli alkoholu ho všade prepúšťali. Matka maloletej dcéry uviedla, že okrem nej má aj chorého syna, je polovičný autista, je veľmi agresívny. Byva v rodinnom dome v podnájme tri roky, pretože keď bývala v podnájdoch v bytovkách, mala samé petície na vysťahovanie, lebo chorý syn piští a búcha, v bytovkách sa to ozývalo deň a noc. Nemôže ísť bývať späť do bytovky. Žiadala, aby otec maloletého dieťaťa prispeval na jeho výživu zvýšeným výživným, pretože tieto peňažné prostriedky maloletá dcéra potrebuje do školy.

22. Kolízny opatrovník sa k vyjadreniu matky vyjadril podaním zo dňa 03.08.2023 (č.l. 187 spisu) tak, že zotrváva na svojom písomnom stanovisku zo dňa 19.06.2023, v ktorom sa vyjadroval k odvolaniu otca maloletej.

23. Otec maloletej dcéry sa k vyjadreniu matky vyjadril podľa podania na č.l. 188 spisu tak, že trvá na svojom odvolaní, ako aj na tom, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje sa trvalo zamestnať, je odkázaný na finančnú a materiálnu pomoc svojho brata a jeho mesačný príjem je dávka v hmotnej núdzi 124,90 Eur, preto nemá z čoho zaplatiť výživné to pôvodné, nie to zvýšené na 120,- Eur mesačne. Zvažuje podať návrh na zníženie výživného na 30,- Eur mesačne.

24. V ďalších vyjadreniach kolízny opatrovník zotrval na svojom stanovisku, ktoré vyjadril k odvolaniu otca maloletej. Otec maloletej navrhol zamietnuť návrh matky na zvýšenie výživného s tým, že po skončení tejto veci vedenej pod sp. zn. okresného súdu 10P/14/2022 podá návrh na zníženie výživného.

25. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec za aplikácie ustanovení § 65, § 66 CMP na základe odvolania podaného v zákonnej odvolacej lehote otcom maloletej dcéry ako osobou oprávnenou a postupom bez nariadenia pojednávania za aplikácie ustanovení § 385 ods. 1 CSP a contrario napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správne rozhodnutie podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

26. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie podané otcom maloletej dcéry bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoP/93/2023-204 zo dňa 14.11.2023, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 28.11.2023 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom.

27. Primárne krajský súd uvádza, že základom jeho rozhodnutia je aplikácia ustanovenia § 387 ods. 2 CSP, keďže sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom okresného súdu a v podrobnostiach na jeho skutkové závery a právne vyhodnotenie odkazuje. Práve z titulu aplikácie ustanovenia § 387 ods. 2 CSP Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, nebol povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakovať tie skutkové a právne závery, ktoré vyjadril okresný súd a s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje; bolo postačujúce na ne len odkázať, ak rozhodnutie okresného súdu v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu predstavuje organickú jednotu, pretože konanie pred okresným súdom a pred odvolacím súdom z hľadiska predmetu konania tvorí jeden celok. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu a odvolacieho súdu preto nie je možné posudzovať izolovane.

28. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, z dôvodu aplikácie ustanovenia § 387 ods. 2 CSP a za rešpektovania ustanovenia § 387 ods. 3 druhá veta CSP sa v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní otca maloletej dcéry. Podstatou odvolania otca maloletej dcéry bolo namietanie rozhodnutia okresného súdu, ktorým došlo k zvýšeniu vyživovacej povinnosti otcovi maloletej dcéry, ak od 23.11.2022 nepracuje vo Vojenských lesoch, o.z. Kamenica nad Cirochou, z príjmu ktorého zamestnávateľa bolo čiastočne vychádzané pri zvýšení výživného. Otec maloletej dcéry k možnosti zamestnať sa ako pilčík uviedol, že trpí dýchavičnosťou čo súvisí s jeho fyzickou slabosťou, a to mu znemožňuje výkon takéhoto druhu práce, preto skutočným dôvodom nemožnosti nájsť si zamestnanie je jeho zdravotný stav a ak nemá možnosť si zabezpečiť stály príjem, tak nemá možnosť platiť zvýšené výživné, ak toho času jeho mesačným príjmom je dávka v hmotnej núdzi v sume 124,90 Eur. Otec maloletého dieťaťa v odvolaní uviedol, že ak previedol podiel na nehnuteľnosti, a to

v rodinnom dome na brata, tak z dôvodu, že tento financuje rekonštrukčné práce a údržbu rodinného domu.

29. K odvolacím dôvodom otca maloletej dcéry krajský súd uvádza, že ani jeden z nich nebol relevantný k tomu, aby vo vyvolanom odvolacom konaní došlo k zrušeniu rozsudku okresného súdu a vráteniu veci na ďalšie konanie, resp. k jeho zmene.

30. Krajský súd v zhode so zistením okresného súdu konštatuje, že vyživovacia povinnosť otca bola naposledy zvýšená rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 13P/104/2007-20 zo dňa 03.04.2007 na sumu 59,75 Eur (1.800,- Sk) od 01.04.2007. Podľa názoru krajského súdu už táto doba od dátumu posledného súdneho rozhodnutia, ktorým bola zvýšená vyživovacia povinnosť otca k maloletej dcére, a to doba cca 16 rokov do dátumu napadnutého rozsudku okresného súdu zo dňa 25. apríla 2023 sama o sebe bola dôvodom na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletej dcére P.. Krajský súd zvýrazňuje, že od tohto posledného súdneho rozhodnutia až do napadnutého rozsudku okresného súdu odvolaním otca maloletej nebola vykonaná úprava výživného, to je cca približne po dobu 16 rokov, od ktorej doby v pomeroch tak maloletej ako aj matky a otca maloletej došlo k výraznej zmene pomerov.

31. Odvolací súd uvádza, že „nová“ úprava vyživovacej povinnosti povinného rodiča (t.j. zvýšenie výživného) je opodstatnená len za predpokladu, ak má súd jednoznačne v konaní preukázané, že pomery povinného i oprávneného sa zmenili do takej miery, že predchádzajúce rozhodnutie o výživnom už nezodpovedá schopnostiam a možnostiam povinného rodiča a odôvodneným potrebám nezaopatreného maloletého dieťaťa. Ako bolo uvedené krajským súdom od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti voči maloletej P. uplynula dlhšia doba a už táto skutočnosť sama o sebe bola relevantným dôvodom opodstatňujúcim novú úpravu výšky príspevku povinného rodiča na výživu nezaopatreného dieťaťa, pretože vývoj životných nákladov, ako aj miera odôvodnených potrieb maloletej v časovom horizonte 16 rokov má nesporne stúpajúcu tendenciu, ktorú je súd povinný zohľadniť. Odvolací súd zvýrazňuje, že táto časová okolnosť bola relevantná aj v danom konaní. Objektívne a nespochybniteľne sa zvýšili primerane veku maloletej, ktorá má t.č. 17 rokov, jej odôvodnené potreby a výdavky, pričom zásadné je aj to, že od poslednej úpravy výživného, podľa dokazovania zisteného okresným súdom, maloletá P. začala navštevovať strednú odbornú školu, v dôsledku čoho sa zvýšili náklady, ktoré vyjadril okresný súd aj v odseku 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Vznik nových výdavkov nevyhnutne súvisí aj so zhoršeným zdravotným stavom maloletej, ktorá podľa dokazovania vykonaného okresným súdom (odseky 15., 16. odôvodnenia napadnutého rozsudku) navštevuje nefrologickú ambulanciu, a tým narastajú aj výdavky na lieky maloletej P.. Okresný súd v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie, zistil skutočný stav veci, pokiaľ ide o odôvodnené potreby maloletej P.. Maloletá má t.č. 17 rokov, študuje na strednej odbornej škole, a teda jej oprávnené potreby sa zvýšili po každej stránke. Ide o nároky spojené nielen so zabezpečením stravy, oblečenia, školských výdavkov, ale aj zdravotné výdavky, pričom tieto odôvodnené výdavky nemôže pokrývať v plnom rozsahu len matka maloletej. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje pilier systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu a povinnými subjektami v tomto prípade sú vždy rodičia dieťaťa, t.j. matka a otec.

32. Krajský súd konštatuje, že boli preukázané v rámci zmeny pomerov v zmysle ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeny na strane odôvodnených potrieb maloletej P. od posledného súdneho rozhodnutia, ktoré bolo datované v roku 2007.

33. Podľa dokazovania, právnych záverov vyjadrených okresným súdom v odseku 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku, bolo preukázané za aplikácie ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, že sú dané schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, a to otca maloletej dcéry na plnenie okresným súdom zvýšenej vyživovacej povinnosti, pokiaľ okresný súd zobral do úvahy samotné správanie, konanie otca maloletej dcéry, ktorý v časovom horizonte posledných desať rokov je prevažnú časť evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, t.j. že záujem otca nájsť si riadne zamestnanie a zotrvať v ňom dlhodobo, je minimálny. Okresný súd vykonal dokazovanie, ktorým zisťoval existenciu voľných pracovných miest v profesii v okrese trvalého bydliska otca maloletej zodpovedajúcej vzdelaniu otca, resp. jeho pracovnej praxi. Výsledkom bolo správne konštatovanie okresného súdu o potenciálnej možnosti otca maloletej dcéry dosahovať príjem 1.300,- Eur brutto, a to podľa vyjadrenia potencionálneho zamestnávateľa - spoločnosť UPM Karpaty s.r.o. so sídlom v Ohradzanoch v ponúkanej profesii pilčík. Vzhľadom k potencialite takéhoto príjmu okresný súd vecne správne ustálil, že je v

schopnostiach, možnostiach otca podieľať sa na výžive dieťaťa zvýšeným výživným tak, ako o ňom rozhodol okresný súd vo výroku I. napadnutého rozsudku. Nebolo preukázané, že by otcovi maloletej dcéry bránili objektívne okolnosti sa zamestnať. Pokiaľ aj v odvolaní kládol dôraz na nepriaznivý zdravotný stav, tak nepreukázal, že objektívne existujú závažné zdravotné dôvody, ktoré mu nedovoľujú vykonávať pravidelne pracovnú činnosť, pre ktorú dosiahol potrebné vzdelanie. Výsledky dokazovania vykonaného pred okresným súdom preukázali aj druhú zákonnú podmienku pre zvýšenie výživného, a to keď je v schopnostiach, možnostiach a majetkových pomeroch povinného - otca maloletej dcéry prispievať na výživu maloletej zvýšeným výživným, o ktorom rozhodol napadnutým rozsudkom okresný súd.

34. K správnosti napadnutého rozhodnutia okresného súdu sa poukazuje aj na rozhodovaciu činnosť odvolacích súdov, Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného (rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 236/2018 zo dňa 20.02.2019). Podľa výsledkov vykonaného dokazovania, ak otec maloletého dieťaťa v súčasnosti nemá pravidelný príjem zo zamestnania, tak došlo k tomu jeho nezodpovedným prístupom. Vecne správne poukázal okresný súd, že prvoradou povinnosťou každého rodiča, t.j. aj otca maloletého dieťaťa, je vyvinúť maximálne úsilie na to, aby si zabezpečil pravidelný pracovný príjem, z ktorého bude schopný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, ktoré konanie otec maloletého dieťaťa nenapĺňa vzhľadom k jeho prístupu, keď záujem otca nájsť si trvalé a riadne zamestnanie je minimálny s poukazom na jeho vedenie v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Otec maloletého dieťaťa nevyvíja konanie k možnosti aktívne sa zapojiť do pracovného procesu a dosiahnuť pravidelný príjem, z ktorého by si plnil vyživovaciu povinnosť. Takýto postup otca maloletej dcéry nie je možné vykladať na ťarchu výživou odkázaného dieťaťa. Na základe zisteného preto nebol rozhodujúci faktický príjem otca maloletého dieťaťa, na ktorý poukázal aj v ním podanom odvolaní, že jeho mesačný príjem je suma 124,90 Eur ako dávka v hmotnej núdzi, ale príjem, ktorý by ako rodič reálne mohol dosahovať, ktorý bol zistený okresným súdom na základe vykonaného dokazovania, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity.

35. V okolnostiach danej sporovej veci, a to zohľadnenie preukázaných odôvodnených potrieb maloletej dcéry, princípu potenciality, ktorý má prednosť pred princípom fakticity, t.j. reálnych príjmov povinného rodiča - otca a posledného určenia výšky vyživovacej povinnosti v kalendárnom roku 2007, krajský súd nezistil priestor na iné rozhodnutie, ako urobil napadnutým rozsudkom okresný súd, preto vo vyvolanom odvolacom konaní bolo jeho rozhodnutie potvrdené ako vecne správne. Krajský súd dodáva, že okresný súd za aplikácie ustanovenia § 62 ods. 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine vecne správne neprihliadol na dlh otca, ak tento výdavok nemôže mať prednosť pred jeho povinnosťou riadne si plniť vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére. Rovnako vecne správne okresný súd prihliadol aj na to, že otec dieťaťa sa vzdal majetkového prospechu z prevodu svojho spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome, v ktorom býva, ktorý podiel daroval bratovi, pričom nie je dôležitý motív takéhoto konania otca maloletej dcéry (podľa tvrdenia otca v odvolaní o vykonávaní rekonštrukčných prác z financií jeho brata) a za aplikácie ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine sa týmto spôsobom vzdal finančného plnenia, aj ktoré mohlo slúžiť na plnenie vyživovacej povinnosti voči maloletej dcére. Navyiac k vecnej správnosti rozsudku okresného súdu pristupuje aj ustanovenie § 62 ods. 3 Zákona o rodine, podľa ktorého každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, t.j. ak táto zákonná úprava bez ohľadu na možnosti, schopnosti povinného stanovuje vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu, o to viac otec maloletej dcéry vzhľadom k jeho správaniu, konaniu, preukázanej potencialite príjmu je povinný si plniť okresným súdom zvýšenú vyživovaciu povinnosť.

36. Krajský súd nezistil relevantnosť odvolacích dôvodov otca maloletej dcéry, preto v odvolacom konaní bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správne rozhodnutie podľa § 387 ods. 2 CSP.

Zo spisového materiálu a postupu okresného súdu bolo zistené, že okresný súd nerozhodoval o trovách prvoinštančného konania vzhľadom k tomu, že nebol podaný návrh na ich náhradu za aplikácie ustanovenia § 57 CMP. Ani v odvolacom konaní nebol uskutočnený návrh na priznanie trov odvolacieho konania, preto krajský súd za aplikácie ustanovenia § 57 CMP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP nerozhodol o trovách odvolacieho konania, ak žiaden z účastníkov nepodal návrh na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.